

sos dixaven aposta dins es sementer colque rodol de terrasses, troços rocosos, mals-llocs, un figueral o una quintana...

¿Com ho passaven els menestrals de la Pagesia.? Basta dir que'ls sabaters, ferrers, fusters, araders, texidors, trencadors, mestres de cases,... arribant a ses segades arreconaven ses eines de s'ofici agafaven sa fauç per guanyar deu, onze o dotze sous i mantaniment.

Francesc d'Albranca.

oo

Les Normes ortogràfiques

(Continuació)

X.

S'usarà *i* no *c* davant de *u* assi-làbica, la qual s'escriurà amb dièresi (ü) davant de *e* i de *i* i sense davant de *a* i de *o* Ex.: *quatre, quan, quant, qual, quart quadrilàter, qualitatiu, aquàtic, aquós, equador, obliqua, iniqua, questió, equestre, frequent, conseqüència, eloqüència, delinquent, obliquitat, quota, alíquota, quocient, quotidiana, pero cueta, cuaca, cuota* derivats de *cua* (trisol-labs) *evacuuar, vacuïtat, de vacuns* (tetrasil-labs) *perspicuïtat, innocuïtat, de perspicuus, nocuus* (pentasil-labs).

XI.

Dins les paraules erudites s'escriurà rigurosament *s* o *ss* segons que el llatí presenti *s* o *ss* (o el grec) Ex.: *adhesió* (no *adheSSIó*), *apoteosi, asil, basilica, centesimal, cohesió, conclusió, corrosió, difusió, eclesiàstic, entusiasme, episodi, exclusió, explosió, icosaedre, infinitesimal, lesió, misantrop, museu, nasal, proselit, residu; admissió* (no *admiSSIó*) *agressió, abscissa, antecessor, assidu, colossal, dissolut, impressió, premissa, pressió, vicissitud.*

El prefixe *trans-* no serà mai *tranz*, així, *transacció intransigent* no *tranzacció, intransigent.*

XII.

El so de *s* sorda, que seguint un criteri alhora etimològic i tradicional, tothom convé a representar per *c* davant de *e*, *i*, en mots com *cent* (de *centum*) *vencer* (de *vincere*) *essència* (de *essentia*) s'escriurà anàlogament amb *ç* i no amb *s* o *ss* en fi de dicció o davant de *a*, *o*, *u*, en mots com *dolç* (de *dulcis*) *venç* (de *vincit*) *aparença* (de *apparentia*) *faça* (de *faciat*).

Ex.: *dolç* (*dolços, dolça, dolçes, endolcir, dulcificar*) *calç*, *la falç*, *eficaç*, (*eficaços, eficaçia*), *feliç*, *feliços, felicitat, atroç, vivaç, precoç.*

glasç, (*glasçar, glasçal*), *braçç*, *braços, abraçar, braçset, llasç*, (*enllasçar*) *façç*, (*faççal*) *lluç*, *balançaç*, (*balantcejar*) *Françaç*, (*françès, solaçç*, (*solaççivol*) *comerçç* (*comerççal*) *calçarç*, (*encaçarç*) *descalçç*, *panisç*, *pedrisç*, i altres derivats de *isç vindadisç, anyoradisç*, i altres derivats de *disç, venediça, bellugadisç* i els altres derivats en *disç, canemaçç, bonaçç* i els altres derivats en *asç, açç*, (*ecce hoc*).

esperançaç, (*esperançaçar*) *venjançaç*, *assegurançaç* i els altres derivats en *ançaç, temençaç, parençaç*, (*aparençaçar, parençaçar*) *coneixençaç* i els altres derivats en *ençaç escurçar, avençar, alçar, cançç, llançsol*,

començar, adreçar, destroçar, març, força, terç, (terça, terçer).

S'admet, però, la substitució de la *ç*, tradicional per *s* o *ss* en els mots presos de l'àrab, en els quals ja d'antic es noten freqüents vacil·lacions entre *ç* i *s*; tals son, entre altres, *safrá, sucre, sabáta safata, Saragossa, assotar, arros.*

Noteu: als mots que cal escriure amb *ç* corresponen castellans amb *c* o *z* i mots italians amb *c* *ci*, *cci* o *z*, *zz*: *dolç* cast *dulce* it. *dolce*, *calç*, it. *calce*, *falç* cast, *hoz*, it. *falce*, *eficaç*, it. *efficace*, *atroç*, cast, *atroz*, it. *atroce*, *feliç*, cast, *feliz*, it. *felice*; *glaç*, it. *ghiaccio*, *braçç*, cast. *brazzo*, it. *braccio* *llaçç*, cast. *lazo*, it. *laccio*, *balançaç*, cast. *balanza*, it. *bilancia*, *calçarç*, cast. *calzar*, it. *calzare*, *comerçç*, castellá *comercio*, it. *commercio*, *marçç*, cast. *marzo*, it. *marzo*, *endreçarç*, cast. *aderezar*, it. *indirizzare* etc. Però la regla segons la qual s'escriuria *ç* quant el castellá escriu *z* presenta un nombre considerable d'excepcions degut, d'una part, al fet de rebutjar-se la *ç* en els mots d'origen aràbic (*sucre*) i d'altra part, al fet de presentar el castellá en alguns mots *z* corresponent a una *s* llatina (*zozabra*): *azafrán, safrá, azúcar, sucre, azufre, sofre, azote, assot, zozobra, sotsobre, zafiro safir, mezclar, mesclar.*

Com a resultat d'aquesta Norma no caldrà mai escriure *Ç* davant de consonant ni en principi de de paraula, llevat en el pronom *ço* (forma abreujada de *açç*) i en l'adverbi *ça*.

Seguirá.

oo

N'AMÉLIS (1)

Poesía popular catalana.

N'Amélis está malalta
n'Amélis filla del rei
nobles la van a veure
nobles i altre gent,
Set ductós qui la visiten,
—Amélis quin mal es el teu?
—El mal que jo tenc, mu mare,
mu mare, vos be'l sabeu
amb un ou que vos me dareu
enmatzinareu ma veu.
—No diguis açó, ma filla,
no hu diguis, que mentirás
fe testament d'obra pia,
a veure a mi que'm deixarás.
—Nou Castells tenc a dins França
tots están en poder meu
i en deix sis a Dony En Carles
Carles cusin germá meu.
Els altres tres que m'en resten
als pobres per amor de Deu,

(1) Aquesta poesia es una variant de la catalana publicada p'en Francesc Pelay Briz en *Cançons de la Terra* i per n'Aureli Campmany en el *Cansoner popular*.

Perteneix a les *Cavalleresques* i son argument inclou tot un drama. Se troben moltíssimes variants en tot el territori catalá, si be generalment s'anomena n'Amélia. A Suecia hi ha un cant molt paregut a n'aquest que s'anomena *Lo Testament*.

La tonada menorquina que també tenim recollida es molt diferenta de les variants que coneixom, superant a moltes en hermosura.